

Privatbaner der kan komme i Betragtning med Hensyn til denne midlertidige Statsunderstøttelse. Vi lever jo under et Nævnenes Ministerium, kan man gerne sige, og vi vedtager snart ikke en Lov uden samtidig at vedtage, at der skal nedsættes et eller andet Nævn. Her foreslaas der altsaa ogsaa et Nævn, bestaaende af 7 Medlemmer, til at foretage de nævnte Indstillinger, og af disse skal de 2 Medlemmer være indstillede paa Forslag af Privatbanernes Fællesrepræsentation. Nævnet skal inden den 15. Marts 1920 gøre Indstilling om, hvilke Privatbaner der kan komme i Betragtning, og hvilke Tilskud der kan ydes, alt i Henhold til, hvilke Lønudgifter Lønreformen betyder for den enkelte Privatbane. Jeg er ikke nogen Ven af alle disse mange Nævne, og jeg er ikke sikker paa, at dette Nævn her vil være heldigt; det forekommer mig, at de enkelte Baners Bestyrelser meget vel vilde kunne gøre deres Indstilling til Ministeren, som alligevel til syvende og sidst skal tage Stilling til de enkelte Andragender om at faa Del i dette midlertidige Tilskud. Jeg skal dog ikke opholde mig stærkt ved denne Side af Sagen, navnlig ikke, da Loven har en saa midlertidig Karakter.

Med Hensyn til Betingelserne for Laans Ydelse er der i øvrigt i Lovforslaget indsat Bestemmelser om, at Banerne skal skaffe Garanti fra Kommunerne for, at eventuelt yderligere Driftsunderskud i de to Regnskabsaar 1919—20 samt 1920—21 kan dækkes af de interesserede Kommuner. Endvidere maa Banerne forpligte sig til, at der ikke udbetales Udbytte, før Staten og eventuelt Kommunerne har faaet Dækning for de tilstaaede Laan, en Bestemmelse, som maa anses for i høj Grad rimelig. Dette foranlediger mig imidlertid til at rette et Spørgsmaal til den højtærede Minister for offentlige Arbejder. I Tilfælde af, at en Bane faar et af disse rentefri Statslaan i Henhold til denne Lov, vil Ministeren da finde det fornødent overfor Banernes Ledelse at føre en særlig Kontrol, der kan betyde en Indskrænkning i den frie Administration af Banerne? Jeg vilde nemlig anse dette for at være betænkeligt. Jeg har ikke overset, at Lovforslaget ikke indeholder nogen Bestemmelse derom, men jeg har desuagtet fundet det rigtigst at stille dette Spørgsmaal til Ministeren, et Spørgsmaal, hvis Besvarelse uden Tvivl vil være af Interesse for de paagældende Privatbaners Bestyrelser.

Lovforslaget er et første Skridt i Retning af at yde Statstilskud til Privatbaner,

et Skridt, som den højtærede Minister tidligere har advaret imod. Desuagtet stiller Ministeren nu Forslag om at betræde denne Vej, og jeg kan tænke mig, at han ikke har gjort det uden visse Betæneligheder, Betæneligheder, som i Virkeligheden er berettigede; ogsaa jeg vilde være betænkelig ved at knæsette dette Princip. Men da Forholdet er dette, at Loven har en rent midlertidig og meget ekstraordinær Karakter — saaledes som det ogsaa siges i Bemærkningerne til Lovforslaget, hvor det fremhæves, at det kan være rimeligt, at Staten rent undtagelsesvis i et bestemt begrænset Omfang under den nuværende Nødssituation for adskillige Privatbaner yder disse en ekstraordinær Statsstøtte til de foreslaaede forøgede Lønningsudgifter —, kan ogsaa jeg paa mit Partis Vegne tiltræde de Betragtninger, som saaledes gøres gældende.

Maaske vil det være rigtigt at underkaste Lovforslaget en kort Udvalgsbehandling, navnlig da det knytter sig til en nylig omdelt Kommissionsbetænkning, som Tingets Medlemmer neppe endnu har haft Lejlighed til at gøre sig fortrolig med. — Jeg skal med disse Ord anbefale Lovforslaget til det høje Tings velvillige Behandling.

Valdemar Olsen: Det er i Grunden ikke saa mærkeligt, at man nærer Betænelighed ved at komme ind paa den Bane, at Staten skal yde Tilskud til Privatbanerne. Jeg kunde godt tænke mig, at ærede Medlemmer har studset lidt ved Tanken derom, men ikke desto mindre er mit Parti enig med den højtærede Minister i, at det er nødvendigt. Der er adskillige Privatbaner, som under de nuværende Forhold ikke kan drives, uden at Staten rækker dem en hjælpende Haand. Det er i og for sig ikke, saaledes som det ærede Medlem fra Frederikshavn (Thomas Larsen) kom til at give det Udseende af, de høje Lønninger for Privatbanernes Tjenestemænd, der er Skyld deri; man kan nærmest sige, at de høje Lønninger til Tjenestemændene er den Draabe, der har faaet Bægeret til at flyde over. I Forvejen sad adskillige Privatbaner meget smaat i det, og hvad der særlig har bevirket dette, er først og fremmest Stigningsbilligste — og Forslag om et Tilskud til en Rute Haderslev—Aarø—Assens, af de samme principielle Grunde som her vil gaa imod, eller om Partiet foretrækker, at disse Ruter overhovedet ikke skal kunne gennemføres, thi det vil være Resultatet af at nægte dem Tilskud.